

NYT

2008 #3

Ankestyrelsen

Ankestyrelsen

Titel	Nyt fra Ankestyrelsen Udkommer 4-5 gange om året Redigeret af Karin Rasch (ansvarshavende) og Maria Teresa Raaschou-Jensen
Udgiver	Ankestyrelsen, juni 2008
ISSN nr	0907-9300
Oplag	2.000 eksemplarer. Eftertryk er tilladt med kildeangivelse.
Designkoncept	Kontrapunkt as
Layout og tryk	Schultz Grafisk
Bestilling	Ankestyrelsen Amaliegade 25, 1256 København K Telefon 33 41 12 00, Telefax 33 41 14 00
Hjemmeside	www.ast.dk
E-mail	ast@ast.dk

Eftertryk er tilladt med kildeangivelse

Indhold

Side

- 4 Dokumentation i sagsbehandlingen er omsorg for borgeren
- 6 Praksisundersøgelse om kommunernes matchkategorisering i sager om kontanthjælp
- 9 Praksisundersøgelse om bortfald af sygedagpenge
- 12 Praksisundersøgelse om bevilling af hjælp i særlige tilfælde efter integrationslovens § 35, § 36 og/eller § 39
- 15 Praksisundersøgelse om bevilling af personligt tillæg til folkepensionister efter pensionslovens § 14 stk. 1
- 17 Supplerende pensionsydelse (ældrecheck) og formue – Principafgørelse P-7-08
- 18 Tendenser i afgørelser om boligstøtte
- 21 Tendenser i afgørelser efter serviceloven

Dokumentation i sagsbehandlingen er omsorg for borgeren

Styrelseschef Thorkil Juul

I denne udgave af Nyt fra Ankestyrelsen præsenterer vi resultaterne af en række praksisundersøgelser af kommunernes sagsbehandling.

Praksisundersøgelserne viser, at kommunerne i langt de fleste tilfælde har en god sagsbehandling, som lever op til de krav, som lovgivningen stiller. Men i nogle tilfælde afdækker praksisundersøgelserne fejl og mangler i administrationen af lovgivningen. Derfor bør resultaterne lede til overvejelser rundt i kommunerne om, hvordan den konkrete sagsbehandling kan udvikles og gøres bedre.

Kniber med dokumentation i sagerne

Undersøgelserne viser, at dokumentation i sagsbehandlingen er et af de mest gennemgående problemer. Mange af de fejl og mangler, der påpeges på tværs af områderne, består i mangel på dokumentation af de enkelte sagsskridt.

Når nævnene eller Ankestyrelsen i en praksisundersøgelse kritiserer en sagsbehandling for at være mangelfuld, så er vi helt klar over, at de fejl og mangler, som vi finder i sagerne, ikke nødvendigvis er ensbetydende med mangel på menneskelig omsorg i den konkrete situation. Kommunerne kan meget vel have gjort det rigtige, men man kan ikke se det på sagen.

I afdelingernes rutiner og hos den enkelte sagsbehandler bør der være mere sans for, at omsorg for borgeren på længere sigt også består i, at en eventuel ny sagsbehandler kan få et godt grundlag for at tage sig af borgeren. Og at både borgeren og myndighederne har krav på, at lovgivningens krav om dokumentation bliver overholdt.

Set fra borgerens side er det ikke særlig tilfredsstillende at skulle fremskaffe oplysninger, som man allerede én gang tidligere er kommet med, eller at få tilbud, som allerede tidligere har vist sig uegnede. Og for både borgeren og myndigheden er det ressourcespild, hvis en kontaktsamtale eller en undersøgelse skal gentages, blot fordi den første ikke er blevet noteret.

Et af de vigtigste budskaber i dette nummer er derfor at indskærpe vigtigheden af dokumentation i sagsbehandlingen på de områder, som praksisundersøgelserne dækker.

Praksisundersøgelser afdækker sagsgange og rutiner

Praksisundersøgelser foretages dels af Ankestyrelsen, dels af de beskæftigelsesankenævn og de sociale nævn, som er forankret i de fem regionale statsforvaltninger. De fire undersøgelser, der er omtalt i dette nummer, dækker et bredt område af den daglige og konkrete sagsbehandling på social- og beskæftigelsesområdet i landets kommuner.

Thorkil Juul

Styrelseschef i Ankestyrelsen siden 14. april 2008.

Tidligere afdelingschef i Velfærdsministeriet og i Indenrigs- og Sundhedsministeriet.

Praksisundersøgelse om kommunernes matchkategorisering i sager om kontanthjælp

Fuldmægtig Kirsten Toft, Ankestyrelsen

Ankestyrelsen har gennemført en praksisundersøgelse om kommunernes matchkategorisering i sager om kontanthjælp.

I undersøgelsen indgik 145 sager fra i alt 17 kommuner.

Efter reglerne om matchkategorisering skal sagsbehandleren, når borgeren henvender sig til kommunen med ansøgning om kontanthjælp, vurdere, om der anmodes om hjælp alene på grund af ledighed og på den baggrund registrere vurderingen af den lediges beskæftigelsespotentiale.

Ledige uden andre problemer end ledighed placeres i kategori 1-3 afhængig af ansøgerens beskæftigelsespotentiale.

Ledige med andre problemer end ledighed placeres i matchkategori 4-5.

Ankestyrelsen havde på undersøgelsens tidspunkt ingen praksis på området vedrørende matchkategorisering. Vurderingen blev derfor foretaget med nogen forsigtighed.

Undersøgelsen var en forløbsundersøgelse, og fokus var at afdække, om kommunerne havde tilstrækkelig dokumentation til at placere kontanthjælpsmodtagerne i en matchkategori, om kategoriseringen var sket rettidigt og om den var korrekt.

Hvad viste undersøgelsen

- 87 % af sagerne var tilstrækkeligt oplyste til at kategorisere
- I 82 % af sagerne var kategoriseringen korrekt
- Kontanthjælpsmodtagerens helbred var mest udslagsgivende for kategoriseringen
- I 70 % af sagerne var kontaktsamtalerne afholdt rettidigt
- Samlet set fik knap halvdelen af kontanthjælpsmodtagerne et tilbud om vejledning og opkvalificering eller virksomhedspraktik. 59 % af personerne i kategori 1-3 fik tilbud. I kategori 4-5 var andelen 29 %
- Uanset matchkategori fik ingen personer tilbud om ansættelse med løntilskud

I en del af de sager, hvor oplysningsgrundlaget ikke var tilstrækkeligt, er det blevet vurderet, at oplysningerne kan have foreligget for sagsbehandleren, enten ved at de var kendt fra en anden sag i kommunen (f.eks. dagpengesag, børnesag, revalideringssag) eller ved at ansøgers personlige fremtræden har skabt en stærk formodning om f.eks. et misbrug eller en stridbar, utilpasset personlighed.

Ankestyrelsen har i den forbindelse påpeget, at det er afgørende for kvaliteten af forløbet i sagsbehandlingen, at de forhold, der har betydning for afgørelsen, er tilstrækkeligt konkretiseret og dokumenteret i sagen. I forbindelse med sagsbehandlerskift er oplysningerne i sagen afgørende for, at der ikke mistes tid og informationer, ligesom det er en forudsætning for at en eventuel ankebehandling kan ske på det rette grundlag.

I de fleste af de sager, hvor det blev vurderet, at kategoriseringen ikke var korrekt, forelå der konkrete oplysninger om væsentlige helbredsmæssige eller sociale problemer. En kategorisering i gruppe 1-3 kunne derfor ikke anses for korrekt.

Kommunernes tilbud til kontanthjælpsmodtagerne rettede sig især mod personer i kategori 1-3, dvs. personer, hvor der var en relativ høj grad af match med arbejdsmarkedet. Tilbuddene bestod hovedsagelig i vejledning og opkvalificering. I 18 % af de situationer, hvor det var relevant at give tilbud, blev der givet tilbud om virksomhedspraktik. Ingen fik tilbud om ansættelse med løntilskud.

Ankestyrelsens anbefalinger til kommunerne

- At kommunerne oplyser sagerne grundigt, med henblik på at vurdere indplacering i matchkategori og hvilken indsats, der er brug for i det enkelte tilfælde
- At kommunerne nedskriver al information på sagen, så oplysningerne er umiddelbart tilgængelige i forbindelse med sagsbehandlerskift, kommuneflytning og klagebehandling
- At kommunerne foretager matchkategorisering ved første kontaktsamtale og samtidig foretager en nøje vurdering af graden af arbejdsmarkedsparathed, således at matchet også ved første samtale får en høj grad af nøjagtighed
- At kommunerne har fokus på den efterfølgende opfølgning og overholder tre måneders fristen for opfølgning, også efter at første jobsamtale er holdt
- At kommunerne giver tilbud til alle personer, uanset matchkategori

- At kommunerne anvender alle lovens muligheder for tilbud, herunder muligheden for ansættelse med løntilskud

Praksisundersøgelsen kan i sin helhed ses på Ankestyrelsens hjemmeside www.ast.dk.

Praksisundersøgelse om bortfald af sygedagpenge

Fuldmægtig Ellen Tofte Larsen, Ankestyrelsen

Ankestyrelsen har gennemført en praksisundersøgelse om bortfald af sygedagpenge efter dagpengelovens § 21. Efter denne bestemmelse bortfalder dagpengene i 3 situationer:

- Så længe den sygemeldte mod lægens opfordring afviser at lade sig indlægge på sygehus eller modtage nødvendig lægebehandling eller mod lægens eller kommunens opfordring afviser at deltage i hensigtsmæssig optræning for at genvinde arbejdsevnen (§ 21, stk. 1, nr.1)
- Hvis den sygemeldte ved sin adfærd forhæler helbredelsen (§ 21, stk. 1, nr. 2)
- Hvis den sygemeldte uden rimelig grund undlader at medvirke i kommunens opfølgning (§ 21, stk. 1, nr. 3)

Efter § 21, stk. 2, er det en betingelse for at lade dagpengene bortfalde, at kommunen har givet den sygemeldte en skriftlig orientering om konsekvenserne af, at den sygemeldte afviser at modtage nødvendig lægebehandling eller deltage i hensigtsmæssig optræning eller undlader at medvirke ved kommunens opfølgning.

Der indgik 62 sager i undersøgelsen. I ingen af sagerne var dagpengene bortfaldet som følge af forhalelse af helbredelsen. Langt de fleste sager (53) drejede sig om manglende deltagelse i kommunens opfølgning.

Undersøgelsens hovedresultater

- 35 sager var i overensstemmelse med regler og praksis
- 27 sager var ikke i overensstemmelse med regler og praksis

I de fleste tilfælde, hvor det blev vurderet, at afgørelsen ville være blevet ændret eller hjemvist, var årsagen, at kommunen ikke havde givet den sygemeldte lejlighed til at komme med oplysninger om årsagen til den manglende medvirken, således at kommunen kunne vurdere, om der var en rimelig grund til den manglende deltagelse.

I nogle sager var den sygemeldte ikke i tilstrækkelig grad på forhånd skriftligt blevet orienteret om de dagpengemæssige konsekvenser af at afvise at modtage nødvendig lægebehandling mv. eller deltage ved kommunens opfølgning. Formuleringer som, at dagpengene "kan" falde bort, eller "risikerer" at falde bort eller at kommunen "påtænker" at træffe afgørelse om bortfald, er ikke tilstrækkeligt klare.

I ca. halvdelen af sagerne efter § 21, stk. 1, nr. 1, var den sygemeldte ikke blevet orienteret om, at dagpengene kun bortfaldt "så længe" nægtelsen varede. Dette har dog ikke haft afgørende betydning for den samlede vurdering af afgørelsens rigtighed.

Undersøgelsen har i øvrigt vist, at langt de fleste sager har været tilstrækkeligt oplyst. Det fremgår endvidere af undersøgelsen, at begrundelsen for afgørelsen i den overvejende del af sagerne har været i overensstemmelse med forvaltningslovens regler.

Ankestyrelsens anbefalinger til kommunerne

Ankestyrelsen anbefaler på grundlag af undersøgelsen, at kommunerne i højere grad har fokus på følgende:

- At sikre, at kommunens skriftlige orientering om konsekvensen for dagpengeretten ved manglende medvirken er klar og tydelig, således at den sygemeldte ikke er i tvivl om konsekvensen for den fortsatte ret til dagpenge
- At være opmærksom på, at den sygemeldte skal have lejlighed til at oplyse grunden til den manglende medvirken
- At sikre, at den sygemeldte gøres opmærksom på muligheden for senere at få genoptaget udbetalingen af dagpenge i de tilfælde, hvor dette er relevant
- At være opmærksomme på at partshøre borgeren om årsagen til den manglende medvirken eller udeblivelse, inden kommunen træffer den endelige afgørelse
- At sikre, at der i afgørelsen henvises til et fuldstændigt lovgrundlag

Vi kan i øvrigt pege på, at

- det er vigtigt, at frister er angivet klart. Hvis det fx angives, at et oplysningsskema "skal sendes retur senest den....", kan det give anledning til usikkerhed om, hvorvidt det var tilstrækkeligt at afsende brevet den pågældende dato, eller om det var den dato, skemaet skulle være kommunen i hænde
- formuleringer som "snarest muligt" eller "straks" er heller ikke særlig præcise

- det er også vigtigt at være opmærksom på, at der gerne skal være overensstemmelse mellem overskriften på et brev og indholdet. Det er fx ikke hensigtsmæssigt, hvis overskriften hedder "Orientering" mens indholdet er partshøring. Det samme er tilfældet, hvis overskriften er "Partshøring", men indholdet reelt er en afgørelse om bortfald af dagpenge

Praksisundersøgelsen kan i sin helhed ses på www.ast.dk.

Praksisundersøgelse om bevilling af hjælp i særlige tilfælde efter integrationslovens § 35, § 36 og/eller § 39

Fuldmægtig Belinda Bækgaard Jakobsen, fuldmægtig Pia Johansen og fuldmægtig Mette Thostrup, Statsforvaltningen Midtjylland

Baggrund

Det Sociale Nævn i Statsforvaltningen Midtjylland har i 2007 gennemført en praksisundersøgelse af kommunale afgørelser om bevilling af hjælp i særlige tilfælde efter § 35, § 36 og/eller § 39 i lov om integration af udlændinge i Danmark (integrationsloven). Det vil sige bevilling af hjælp til enkeltstående udgifter til flygtninge og indvandrere, f.eks. tandbehandling, medicin og etablering.

Baggrunden for valget af netop dette emne var, at nævnet modtager få klager over kommunens afgørelser om hjælp i særlige tilfælde efter integrationsloven. Nævnet fandt det derfor interessant af få belyst området.

Afgrænsning og metode

Nævnet indkaldte 14 sager fra hver af kommunerne: Århus, Horsens, Skanderborg, Syddjurs, Odder, Favrskov og Samsø.

Kommunerne skulle indsende sager, hvor der var bevilget hjælp efter § 35, § 36 og/eller § 39 i integrationsloven. Det skulle alene være tale om sager, hvor der var bevilget hjælp, dvs. at der ikke skulle indsendes sager, hvor der var givet en delvis bevilling. Praksisundersøgelsen har således kun vedrørt "rene" bevillingssager.

Nævnet undersøgte i alt 87 sager, idet nogle af de indsendte sager måtte udgå af undersøgelsen, fordi de ikke opfyldte de opstillede kriterier, ligesom en enkelt kommune ikke kunne indsende 14 sager.

Nævnet har afgrænset undersøgelsen til § 35, § 36 og § 39 i integrationsloven for at sikre et tilstrækkeligt bredt udvalg af sammenlignelige sager.

Nævnet har foretaget en gennemgang af de indkaldte sager ud fra en materiel vurdering og en formalitetsvurdering – en legalitetsvurdering. Nævnet har således vurderet sagernes materielle indhold, altså hvorvidt sagerne er i overensstemmelse med lovgivningen og praksis på området.

Herefter har nævnet lavet en formalitetsvurdering af sagerne, det vil sige, hvorvidt de procedurermæssige regler er overholdt, herunder forvaltningsmæssige og retssikkerhedsmæssige regler.

Hvad viste undersøgelsen

Nævnets **konklusion** på baggrund af praksisundersøgelsen er,

- at 68 % af afgørelserne er i overensstemmelse med lovgivningen
- at 32 % af afgørelserne var forkerte. Dette skyldes i 79 % af de ugyldige sager, at der var væsentlige mangler ved sagsoplysningen
- at hovedparten af kommunerne anvender vejledende satser for rådighedsbeløb til voksne og børn samt vejledende satser for, hvilke beløb der kan bevilges til bestemte udgiftstyper, uden at det af sagen fremgår, at der er foretaget en konkret individuel vurdering

Kommunerne har i langt den største del af sagerne fulgt regler og praksis på området. Nævnet fandt således, at 68 % af afgørelserne var i overensstemmelse med lovgivningen.

I de tilfælde, hvor nævnet har fundet afgørelsen samlet set forkert, det vil sige 32 % af afgørelserne, skyldes det, at afgørelsen enten har været i strid med gældende regler for hjælp i særlige tilfælde efter integrationsloven, eller at den ikke har været tilstrækkeligt oplyst eller en kombination af begge dele.

Nævnet fandt således, at der i 79 % af de ugyldige sager manglede væsentlige eller afgørende oplysninger. Dette har medført, at nævnet ikke har kunnet vurdere afgørelsernes rigtighed, hvorfor afgørelserne er anset for at være forkerte. I hovedparten af de afgørelser, hvor nævnet fandt, at de økonomiske betingelser ikke var opfyldt, var årsagen, at sagerne ikke var tilstrækkeligt oplyst til, at der kunne foretages en vurdering.

Praksisundersøgelsen har videre vist, at hovedparten af kommunerne har vejledende satser for rådighedsbeløb til voksne og børn. De fleste kommuner har desuden vejledende satser for, hvilke beløb der kan bevilges til bestemte udgiftstyper.

Afgørelserne synes at være truffet ud fra en vurdering af, om der er overskud eller underskud i budgettet ved anvendelse af de vejledende rådighedsbeløb. Der synes endvidere oftest at være

givet en bevilling, som følger kommunens vejledende satser for hvilke beløb, der kan bevilges til en bestemt udgiftstype. Det er således uklart, om der har været foretaget en konkret individuel vurdering, som foreskrevet i loven.

Det er i overensstemmelse med lovgivningen, at der udarbejdes generelle retningslinier for, hvordan sager om hjælp i særlige tilfælde skal administreres. Dette vil kunne sikre, at sagerne behandles ens, hvilket er i overensstemmelse med lighedsgrundsætningen. Det skal dog fremhæves, at retningslinier alene kan være vejledende, og at der i hver enkelt sag skal foretages en konkret vurdering af, om der i netop denne sag er grundlag for at fravige retningslinierne.

Anbefalinger

Nævnet anbefalede, at kommunerne i højere grad oplyser sagerne, således at der kan træffes en korrekt afgørelse. Kommunerne bør således påse, at der i sagerne findes dokumentation for ansøgers udgifter og indtægter, ligesom der bør foreligge dokumentation for udgiftens størrelse og nødvendighed. Det bemærkes i den forbindelse, at flere af kommunerne har interne retningslinier, hvor kravene til denne dokumentation fremgår.

Nævnet anbefalede videre, at kommunen i sagerne redegør for, hvorledes den individuelle konkrete vurdering er foretaget, eksempelvis ved at angive en konkret begrundelse for, hvorfor kommunens vejledende takster ikke skal fraviges.

Nævnet foretog en gennemgang af kommunernes interne retningslinier. Kommunernes retningslinier var overordnet i overensstemmelse med regler og praksis. Der var dog enkelte fejl/mangler i retningslinierne. Der var ikke generelle gennemgående fejl/mangler.

Nævnet modtog i forbindelse med høringen af kommunerne over udkastet til praksisundersøgelsen tilbagemelding fra to af de deltagende kommuner om, at retningslinierne ville blive rettet i overensstemmelse med nævnets anbefalinger.

Vedrørende de materielle betingelser bortset fra økonomi, er der ikke i undersøgelsen fundet generelle fejl. Der er således tale om enkeltstående fejl, som ikke går igen fra kommune til kommune. Nævnet havde på baggrund heraf ikke generelle anbefalinger vedrørende de øvrige materielle betingelser.

Praksisundersøgelse om bevilling af personligt tillæg til folkepensionister efter pensionslovens § 14 stk. 1

Fuldmægtig Poul Madsen, Statsforvaltningen Sjælland

Undersøgelsen blev iværksat af de sociale nævn i de daværende statsamter Roskilde, Vestsjælland og Storstrøm og er afsluttet i regi af Statsforvaltningen Sjælland.

Undersøgelsen var planlagt til at omfatte 100 sager fra 10 kommuner.

Da et par kommuner imidlertid ikke kunne bidrage med 10 sager blev det, efter aftale med Ankestyrelsen, besluttet at indhente sager fra yderligere en kommune. Herved kom det samlede antal sager op på 93 fordelt på 11 kommuner.

Nævnets gennemgang af sagerne har ført til nedenstående hovedkonklusioner, idet det skal bemærkes, at der er et vist sammenfald mellem enkelte sager vedrørende ”pind” 1 og 2 i den materielle vurdering af kommunernes afgørelse.

Den materielle vurdering af kommunernes afgørelser viser

- At 65 % af sagerne er i overensstemmelse med lovgivning og praksis
- At der i 1/5 af sagerne manglede så afgørende oplysninger, at det ikke var muligt at vurdere om betingelserne for den givne bevilling var opfyldt, hvorfor sagen, såfremt der havde været tale om en klagesag, ville være blevet hjemvist eller omgjort
- At ansøgeren i 1/5 af sagerne ikke var særligt vanskeligt økonomisk stillet, hvorfor sagen, såfremt der havde været tale om en klagesag, ville være blevet omgjort
- At den fastsatte tilbagebetalingspligt i 7 ud af 8 sager ikke var lovhjemlet. Afgørelsen om tilbagebetalingspligt ville i disse 7 sager være blevet omgjort, såfremt det havde drejet sig om en klagesag
- At det i alle 93 sager klart fremgik, hvilken ydelse der var givet
- At den fulde hjemmel for ydelsen var angivet i 50 % af sagerne
- At det i 22 % af sagerne var angivet, at der var bevilget et personligt tillæg, men der var ingen lovhenviisning
- At der i 27 % af sagerne ikke var angivet nogen lovhenviisning eller der var angivet forkert hjemmel, typisk henvisning til pensionslovens § 17 stk. 2 – altså henvisning til den lovgivning, der var gældende frem til 1. januar 2003

På baggrund af undersøgelsen anbefaler nævnet,

- at kommunerne ved en ansøgning om personligt tillæg altid sørger for at indhente aktuelle oplysninger om ansøgerens formueforhold, indtægter og faste månedlige udgifter og disses sammensætning – herunder oplysning om, hvad udgiften til det ansøgte beløber sig til
- at kommunerne sikrer, at der altid foretages en helt konkret vurdering af, at ansøgeren er særlig vanskeligt økonomisk stillet i forbindelse med bevilling af personligt tillæg
- at kommunerne ikke kan legalisere en manglende hjemmel for bevilling af personligt tillæg ved fastsættelse af tilbagebetalingspligt
- at kommunerne er opmærksomme på, at der kun kan fastsættes tilbagebetalingspligt efter pensionslovens § 43 stk. 1 nr. 2, når ansøgeren inden for en kortere tid har udsigt til at komme til midler, så pågældende kan tilbagebetale det bevilgede, jf. Principafgørelse P-1-96
- at der altid nøje angives det lovgrundlag, der er anvendt ved bevilling af et personligt tillæg og at der altid angives den korrekte og aktuelle lovhjemmel, dvs. pensionslovens § 14 stk. 1
- at kommunerne altid sikrer, at der gives korrekt klagevejledning. Der er således ikke noget krav om, at en klage skal indsendes til kommunen, idet en klage også kan indgives telefonisk eller ved fremmøde i kommunen. Nævnet skal derfor anbefale, at man i stedet anvender formuleringen, at en klage skal ”indbringes” til kommunen inden 4 uger efter afgørelsens modtagelse

Supplerende pensionsydelse (ældrecheck) og formue – Principafgørelse P-7-08

Souschef Kirsten Borum, Ankestyrelsen

I Nyt fra Ankestyrelsen har vi tidligere omtalt en sag om supplerende engangsydelse.

Der er tale om anvendelse af pensionslovens § 72 d, stk. 2.

Efter denne regel udbetales den supplerende pensionsydelse ikke, hvis pensionistens og en eventuel ægtefælles ellers samlevers likvide formue overstiger formuegrænsen for tildeling af helbredstillæg, jf. § 49, stk. 1, nr. 7. Den likvide formue opgøres pr. 1. januar efter § 14 b, stk. 2 og 3, og § 14 c på grundlag af de oplysninger, der efter skattekontrollovens afsnit II senest er indberettet til skattemyndighederne, og på grundlag af pensionistens og en eventuel ægtefælles eller samlevers oplysninger om likvid formue

Ankestyrelsen har nu truffet en afgørelse, som er offentliggjort som Principafgørelse P-7-08.

Kommunen havde ved opgørelsen af formuen medregnet pensionsudbetalingen ultimo december 2007.

Ankestyrelsen fandt, at den pension, der blev udbetalt i december måned, og som skulle bruges til forsørgelse i januar, ikke skulle indgå i opgørelsen af den likvide formue, men betragtes som indtægt.

Ved opgørelse af den likvide formue til brug for den supplerende pensionsydelse, skal der således ses bort fra folkepension, der umiddelbart før opgørelsestidspunktet er indgået på kontoen.

Ankestyrelsen har således anvendt samme princip, som var anvendt ved afgørelserne, der er offentliggjort som P-4-00 om retten til personligt tillæg og A-25-04 om kontanthjælp.

Principafgørelserne kan læses på www.ast.dk.

Tendenser i afgørelser om boligstøtte

Chefkonsulent Tove B. Andersen, Ankestyrelsen

De sociale nævn indsender som led i praksiskoordineringen afgørelser af principiel eller generel betydning til Ankestyrelsen. I Nyt fra Ankestyrelsen offentliggøres løbende de tendenser, der kan udledes af de indsendte afgørelser.

Beregning af boligstøtte – husstandsmedlem – logerende

Sag nr. 1

Nævnet havde anset en "sambo" som husstandsmedlem på baggrund af oplysninger om, at lejer og sambo havde betalt hver halvdelen af depositum og betalte hver halvdelen af huslejen. Samboen havde i øvrigt adgang til fælles køkken og bad, gårdanlæg og kælderrum. Lejer havde indgået lejekontrakt af 2,5 værelse, og der var samtidig udformet lejekontrakt om, at sambo lejede et værelse. På ansøgning om boligstøtte var begge anført som personer, der boede fast i boligen, og ansøgningen var underskrevet af sambo som medansøger. Et par måneder efter indflytning ønskedes sambo anset som logerende.

Nævnet henviste til boligstøtteleven § 7, hvoraf fremgår, at som medlemmer af husstanden medregnes ansøgeren, dennes ægtefælle, hjemmeværende børn og andre, der har fast ophold i lejligheden uden at være logerende. Såfremt en person anses som medlem af husstanden indgår dennes indkomst ved beregning af boligstøtten.

For en logerende indgår dennes indkomst ikke ved beregning af boligstøtten, men boligudgiften og det støtteberettigede areal nedsættes.

Ankestyrelsens bemærkninger

Sagen illustrerer anvendelsen af reglerne, og Ankestyrelsen har ikke bemærkninger til afgørelsen.

Boligstøtte – lån – beregning – ændring – tidspunkt

Sag nr. 2

Sagen angår en ansøger og ægtefælle, der modtager boligydelse til andelsbolig. De har ikke ønsket lån.

- 26. oktober 2007 afgår ægtefællen ved døden
- 6. november 2007 fremsender kommunen ændringsskema
- 20. november 2007 modtages skemaet retur
- 1. januar 2008 foretager kommunen ny beregning
 - omberegner boligydelse fra 1. november 2007, ikke boligydelseslån og
 - ny beregning fra 1. januar 2008, ikke boligydelseslån
- 22. januar 2008 anmoder ansøgeren om udbetaling af boligydelseslån
- 23. januar 2008 afslår kommunen boligydelseslån i 2008 med henvisning til § 40, stk. 3. Tilføjer at ansøgeren tidligst kan modtage lån fra 1. januar 2009.

Nævnet ændrede kommunens afgørelse og fandt ansøgeren berettiget til udbetaling af lån fra 1. februar 2008. Nævnet henviste til boligstøtteleovens § 40, stk. 3, om at en boligstøttemodtager, som er berettiget til lån efter § 32 kan søge helt eller delvis udbetaling af det beregnede lån. Ansøgning kan udover de i stk. 1 nævnte tilfælde kun ske med virkning fra den 1. januar i det følgende år, dvs. i forbindelse med den årlige regulering af boligstøtten pr. 1. januar, jf. boligstøtteleovens § 43. De i stk. 1 nævnte tilfælde er indgivelse af ansøgning om boligstøtte.

Ændring af den del af boligydelseslånet, der ønskes udbetalt, kan desuden ske i forbindelse med ændring af støttemodtagerens forhold, der i øvrigt fører til omberegning af boligstøtte, jf. § 44 og 46. Nævnet henviste til boligstøttevejledningen punkt 136 og punkt 235.

Overfor nævnet var af kommunen oplyst, at der var sket en omberegning af boligstøtten pr. 1. februar 2008.

Nævnet henviste til, at det følger af loven, at ændring af boligydelseslån kan ske ved den årlige omberegning pr. 1. januar. Da omberegning også skal ske ved indkomstnedgang på mere end 10.000 kr. på årsbasis og indkomststigning på mere end 20.800 kr. (2007-niveau) på årsbasis, fandt nævnet at ændring af boligydelseslån også kan ske ved omberegninger efter § 44 og § 46. Nævnet lagde vægt på boligstøttevejledningens punkt 136 og 235.

Nævnet har tilføjet, at det ikke direkte af loven fremgår, at der kan ske ændring af den del af boligydelsen, der udbetales som lån, ved omberegning i henhold til § 44 og § 46.

Ankestyrelsens bemærkninger

Ankestyrelsen har ikke afgørelser, hvor vi fortolker bestemmelsen i boligstøttelovens § 40, stk. 3, og tilhørende punkter i vejledningen. Hvis sagen var blevet anket ville vi have antaget den og i den forbindelse overvejet om ansøgerens henvendelse den 22. januar 2008 er omfattet af § 43 stk. 1, 2. pkt. og kunne have medført virkning fra 1. januar 2008.

Tendenser i afgørelser efter serviceloven

Kontorchef Lone Adler, Ankestyrelsen

De sociale nævn indsender som led i praksiskoordineringen afgørelser af principiel eller generel betydning til Ankestyrelsen. I Nyt fra Ankestyrelsen offentliggøres løbende de tendenser, der kan udledes af de indsendte afgørelser.

I det følgende refereres nogle af de afgørelser, som Ankestyrelsen har modtaget inden for serviceloven. Det tilføjes, at Ankestyrelsen ikke har mulighed for at fremkomme med eventuelle kommentarer til afgørelser, hvor de faktiske oplysninger ikke er vedlagt afgørelsen.

§ 97 – Tilrettelæggelse af ledsageordning

Sag nr. 1

Nævnet fandt, at en fysisk og psykisk udviklingshæmmet mand, der havde scoliose og led af cerebral parese og havde ophold på en boenhed, havde ret til ledsageordning.

Nævnet henviste til Principafgørelse C-25-00 og lagde vægt på, at borgeren var omfattet af den personkreds, der kan bevilges ledsagelse, og at han, selv om han ikke havde noget verbalt sprog, var i stand til at efterspørge ledsagelse til en aktivitet, idet han brugte kropssprog og lyde til at vise hvad han var glad for eller utilfreds med. Det fremgik af sagen, at borgeren skulle have hjælp til at komme på toilettet og skulle fastspændes for ikke at falde ned. Nævnet vurderede at det ikke henhørte under en ledsagers arbejdsopgaver at yde hjælp hertil.

Nævnet forudsatte ved afgørelsen, at det ved tilrettelæggelsen af ledsageordningen blev tilstræbt, at undgå situationer, som lå uden for ledsagerens arbejdsopgaver, såsom fastspænding, toiletbesøg, bleskift med mere. Selvom borgeren herved blev frataget muligheden for selv at tilrettelægge og administrere den tid, der var til rådighed, herunder eventuelt at spare timer op, fandt nævnet ikke alternativet (at borgeren ikke fik ret til ledsagelse) rimeligt eller retligt korrekt.

Ankestyrelsens bemærkninger

Ankestyrelsen er umiddelbart enig i nævnets afgørelse for så vidt angår spørgsmålet om ret til ledsageordning, selvom borgeren ikke har noget verbalt sprog og finder den i overensstemmelse med praksis, således som den er udmeldt i C-25-00. Vi har ikke taget stilling til spørgs-

målet om, hvorvidt der i forbindelse med ret til ledsageordning kan opstilles forudsætninger, hvorved borgerens mulighed for selv at tilrettelægge indholdet af aktiviteterne og hvor de skal foregå indskrænkes. Vi ville formentlig have antaget sagen til principiel behandling med henblik på offentliggørelse, hvis der var blevet klaget.

§ 100 – Ret til merudgifter til bolig selvom der er sagt nej til billigere botilbud

Sag nr. 2

Nævnet pålagde kommunen at yde hjælp til nødvendige merudgifter til en bolig. Kommunen kunne ikke afslå hjælpen under henvisning til, at pågældende havde afslået at tage imod en bolig med lavere leje, som kommunen havde tilbudt.

Nævnet fandt en boligafgift på 5.139 kr. for meget høj i forhold til den boligudgift 20-årige personer uden særlige behov normalt havde og hjemviste sagen til beregning af nødvendige merudgifter efter en konkret vurdering ud fra en sammenligning med ikke-handicappede på samme alder og i samme livssituation. Ydelse af boligstøtte udelukkede ikke, at der fortsat kunne være nødvendige merudgifter.

Ankestyrelsens bemærkninger

Ankestyrelsen har på det foreliggende ingen bemærkninger til nævnets afgørelse.

§ 100 – Afslag på merudgifter som følge af hjælpers uagtsomme adfærd i forbindelse med benzinpåfyldning

Sag nr. 3

En borger var omfattet af personkredsen for servicelovens § 100. Han var bevilget en personlig hjælpeordning og en handicapbil, som han ikke selv kørte. Hans hjælper var kommet til at fylde benzin på bilen, som var en dieselbil, og bilen måtte efterfølgende på værksted for at få tanken tømt for benzin.

Nævnet var enig med kommunen i at give afslag på at dække udgifterne til benzin og en værkstedsregning som merudgifter. Nævnet lagde vægt på, at udgiften var opstået ved hjælperens uagtsomme adfærd, og at udgiften var benzinregning og efterfølgende værkstedsregning. Nævnet fandt ikke, at udgifterne var tilstrækkeligt afledt af borgerens funktionsnedsættelse til at kunne dækkes som merudgifter.

Ankestyrelsens bemærkninger

Ankestyrelsen har i Principafgørelse C-31-07 udtalt, at en borger ikke var berettiget til hjælp til betaling af selvrisiko i forbindelse med skade på hans hjælpemiddelbil. Selvriskoen var ikke en nødvendig merudgift som følge af den nedsatte funktionsevne. Vi ville formentlig have antaget sagen til principiel behandling som supplement til denne afgørelse med henblik på offentliggørelse, hvis der var blevet klaget.

§ 116 – Forfald af pantebrev til betaling ved ejerskifte på grund af samlivsophør

Sag nr. 4

Et forældrepar havde fået bevilget støtte til boligskift. Til sikkerhed for lån blev der oprettet og tinglyst pantebrev i ejendommen. I forbindelse med samlivsophævelse søgte forældrene om, at en af forældrene kunne købe den anden ud uden at indfri pantebrevet. Der blev samtidig søgt om hjælp til at finde en bolig, der var egnet til det handicappede barn, idet den forælder, der skulle have det handicappede barn boende ikke forventede at have råd til den nuværende bolig.

Nævnet tiltrådte kommunens afgørelse om, at pantebrevet skulle indfris, og at der ikke var ret til støtte til anskaffelse af anden bolig.

Ankestyrelsens bemærkninger

Ankestyrelsen har ikke tidligere taget stilling til en lignende sag, hvor en af forældrene ønsker at købe den anden ud uden at indfri pantebrevet, og har på det foreliggende ingen bemærkninger til nævnets afgørelse.

§ 116 – Gælder ansøgningsprincippet i sager om hjælp til boligændring

Sag nr. 5

Sagen drejer sig om bevilling af hjælp til boligændring i form af udvidelse af badeværelse, udjævning af gulv og fjernelse af dørtrin.

Kommunen gav afslag under henvisning til, at borgeren ikke var færdigbehandlet og hans endelige funktionsniveau derfor ukendt. Begrundelsen blev uddybet med en henvisning til, at de pågældende boligændringer var blevet iværksat, før kommunen havde meddelt bevillingen.

Nævnet fandt sagen utilstrækkeligt lægeligt oplyst og hjemviste sagen.

Om kommunens supplerende begrundelse bemærkede nævnet, at dette synspunkt umiddelbart var i overensstemmelse med Ankestyrelsens praksis, således som den er udmeldt i blandt andre O-19-97. Nævnet bemærkede, at der på det socialretlige område almindeligvis administreres med det såkaldte ansøgningsprincip, hvorefter der som hovedregel kan gives afslag på en ansøgning, hvis udgiften er afholdt inden ansøgning indgives. Nævnet bemærkede endvidere, at dette princip var blevet udbygget på et enkelt område nemlig for så vidt angår hjælpemidler og forbrugsgoder, således at der normalt ikke kan gives hjælp til hjælpemidler og forbrugsgoder, som er anskaffet inden bevilling er givet. Nævnet fandt ikke, at bevillingsprincippet kunne udstrækkes til andre områder i serviceloven og henviste til Principafgørelse C-22-06.

Ankestyrelsens bemærkninger

Ankestyrelsen er enig med nævnet i, at der alene er udtrykkelig hjemmel til bevillingsprincippet for så vidt angår hjælpemidler og forbrugsgoder, nemlig i hjælpemiddelbekendtgørelsens § 2 og § 17. I Principafgørelse C-22-06, der ganske vist drejer sig om merudgifter, lagde Ankestyrelsen vægt på det almindelige socialretlige princip og Ankestyrelsens mangeårige praksis, hvorefter hjælpen i ansøgningssager udbetales fra ansøgningstidspunktet. Da de Principafgørelser, der foreligger, om at bevillingsprincippet gælder i sager om biler og boligændringer, er af ældre dato, er vi opmærksomme på at antage sager om disse emner til principiell behandling med henblik på offentliggørelse.

